

ВИСНОВКИ

1. Проведено тестування клонових підщеп та сортозразків груші на наявність ВХПЛЯ та ВЯДЯ методом ІФА. Підтверджено відсутність ураження латентними вірусами клонових підщеп груші ВА-29, ІС 2-10, ІС 4-6, ІС 4-12 у маточнику. Окремі куші клонових підщеп ВА-29 та ІС 4-12 уражені ВХПЛЯ.

2. Методом біопроб на деревних рослинах-індикаторах у перший вегетаційний сезон підтверджено ураження окремих зразків клонових підщеп ВА-29 та ІС 4-12 ВХПЛЯ.

3. Візуальними обстеженнями виробничих насаджень виявлено ураження окремих дерев сорту Бере Гарді кільцеподібною мозаїкою та сорту Бере Боск — кам'янистою ямкуватістю плодів.

4. Тестуванням сортозразків груші методом ІФА діагностовано ураження ВХПЛЯ зразків сортів Бере Боск, Кюре, Улюблена Клаппа, по одному зразку сортів Вишня та Стрийська, 2 зразки сорту Лимонка. ВЯДЯ заражено 3 зразки сорту Бере Боск. Ураження сортозразків ВХПЛЯ підтверджено тестуванням на деревних індикаторах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Nemeth M. Virus, Mycoplasma and Rickettsia Diseases of Fruit Trees. / M. Nemeth. —

Martinus Nijhoff Publishers, Dordrecht, Boston, Lancaster, 1986 — P. 841.

2. Van Katwyk W. Pear ring pattern mosaic / W. Van Katwyk // Virus and Viruslike Diseases of Pome Fruits and Simulating Noninfectious Disorders. — 1989. — P. 164—174.

3. Cameron H.R. Pear vein yellows. / H.R. Cameron // Virus and Viruslike Diseases of Pome Fruits and Simulating Noninfectious Disorders. — 1989. — P. 175—181.

4. Kristehsen H.R. Stony pit of pear / H.R. Kristehsen // Virus Diseases of Apples and Pears. Common. Bur. Hort. Plant. Crops. Tech. Commun. — 1963. — 30. — P. 98—101.

5. Thompsen A. Stony pit. / A. Thompsen // Virus and Viruslike Diseases of Pome Fruits and Simulating Noninfectious Disorders. — 1989. — P. 182—187.

6. Jelkmann W. Nucleotide sequence of apple stem pitting virus and of the coat protein gene of a similar virus from pear associated with vein yellows disease and their relationship with potex — and carlaviruses. / Jelkmann W. // J. Gen. Virol. — 1994, 75:1535—1542.

7. Leone G. Back-transmission of a virus associated with apple stem pitting and pear vein yellows, from Nicotiana occidentalis to apple and pear indicators / G. Leone., J.L. Lindner, G. Jongedijk and vander Meer F. // Acta Hort. 1995. — 386 : 71—77.

8. Vander Meer F.A. Observations on etiology of some virus diseases of apple and pear // Acta Hort. — 1986. — 193. — P. 73—74.

9. Yanase H., Koganezawa H., Fridlund P.R. Correlation of pear necrotic spot with pear vein yellows and apple stem pitting, and flexuous filamentous virus associated with them / H. Yanase, H. Koganezawa, P.R. Fridlund // Acta Hort. 1989- 235 : 157.

10. Barba M. Virus certification of fruit tree propagative material in Western Europe. — APS Press. st. Paul. MN., 1998. — P. 288—293.

Скряпник Н.В., Бондаренко П.Е., Чернега Н.П.

Получение свободного от вирусов подвойного и привойного материала груши

Проведено тестирование клоновых подвоев и сортообразцов груши на наличие ВХПЛЯ (вирус хлоротической пятнистости листьев яблони) и ВЯДЯ (вирус ямчатости древесины яблони) методом ИФА. Подтверждено отсутствие заражения латентными вирусами клоновых подвоев груши ВА-29, ИС 2-10, ИС 4-6, ИС 4-12 в маточнике. Отдельные куши клоновых подвоев груши ВА-29 и ИС 4-12 заражены ВХПЛЯ.

груша, вирусные болезни, диагностическое тестирование, иммуноферментный анализ

Skrypnyk N.V., Bondarenko P.E., Chernega N.P.

Getting of virus-free rootstock and grafting pears plant material

Clonal rootstocks and variety samples were tested by immune-ferment analysis for presence of ACLSV (apple chlorotic leafspot virus) and ASPV (apple stem pitting virus). The absence of infection by latent viruses of such clonal pear rootstocks, as BA-29, IC 2-10, IC 4-6 and IC 4-12 in mother liquor was confirmed. Some bushes of clonal pear rootstocks BA-29 and IC 4-12 were infected by ACLSV.

pear, viral diseases, diagnostic testing, immune-ferment analysis

Рецензент:

Михайленко С.В.,
кандидат сільськогосподарських наук,
Інститут захисту рослин НААН

IOBC Global

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ СПРС МОББ

9—12 вересня 2013 р. у м. Оdesa відбулася Міжнародна наукова конференція «Сучасний стан і перспективи інновацій біометоду в сільському господарстві». Організатори конференції — Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка» НААН, Дослідна станція карантину винограду і плодівих культур ІЗР НААН, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова. Конференція проходила в рамках діяльності Східно-палеарктичної регіональної секції Міжнародної організації з біологічної боротьби з шкідливими тваринами і рослинами під головуванням Президента СПРС МОББ Долженка В.І., академіка РАСГН.

А.М. ЧЕРНИЙ,

доктор сільськогосподарських наук,
Інститут захисту рослин НААН

У відкритті конференції взяли участь: А.С. Заришняк, академік-секретар відділення землеробства, механізації і меліорації НААН; А.Г. Новаковський, директор департаменту агропромислового розвитку державної адміністрації Одеської області; О.І. Борзих, директор Інституту захисту рослин НААН; Е.О. Садонов, генеральний секретар СПРС МОББ. Виступаючі відзначили роль

біологічного методу в захисті рослин, коли паразити, хижакі і патогени стримують розвиток популяцій шкідливих організмів.

У роботі конференції взяли участь провідні вчені в галузі біологічного захисту рослин Росії, України, Білорусії, Молдови та Казахстану. На пленарних і секційних засіданнях заслухано і обговорено близько 30-ти наукових доповідей. Матеріали конференції (67 доповідей) опубліковано в Інформаційному бюлетені СПРС МОББ. У представлених на конференції доповідях визначено пріоритетні галузі застосування біологічного захисту рослин: виробництво сировини для ди-

тячого, дієтичного і лікувально-профілактичного харчування; закритий ґрунт; санітарно-курортні зони і басейни річок; екологічне (органічне землеробство); інтегровані системи захисту рослин. Показано високу ефективність антимікробних препаратів, виготовлених на основі грибів *Trichoderma* і *Gliocladium* та бактерій *Pseudomonas*, *Bacillus*, *Chaetomium*. Серед мікробіологічних препаратів не втратили популярності грибні

препарати на основі *Beauveria* і бактеріальні препарати, продуцентом яких є *Bacillus thuringiensis*. Інтенсивно провадяться роботи з пошуку більш ефективних штамів, оптимізації технологій одержання і створення нових форм мікробіологічних препаратів.

Учасники зібрання зазначили, що застосування ентомофагів стало менш поширеним. Мережа біолабораторій на всій території СНД

фактично порушена. Тільки в Україні функціонувало 260 біолабораторій, а в колишньому СРСР — 1400, основним об'єктом їх виробництва була трихограма. Нині ж ентомофагів розводять в основному на базі науково-дослідних інститутів або окремих тепличних комбінатів. Тому на фоні скорочення виробництва вітчизняної продукції ентомофагів експорт її від зарубіжних виробників зростає. У зв'язку з цим необхідне вивчення місцевої ентомофауни, розробка методів і прийомів її збереження та застосування.

Незаперечно, що біологічний метод захисту рослин є ефективним і екологічно безпечним. Біометод довів свою здатність не тільки виживати, але й розвиватись в умовах ринкової економіки. Для активізації наукових досліджень у цій галузі необхідна державна підтримка, зокрема збільшення бюджетного фінансування та покращення законодавчої бази.

УДК 623.4:635.92

© М.Й. Піковський, М.М. Кирик, В.М. Крезуб, 2013

ВІЗУАЛЬНА ДІАГНОСТИКА СІРОЇ ГНИЛІ НА РОСЛИНАХ ТРОЯНД

Сіра гниль є однією з найбільш шкідливих хвороб багатьох рослин, але це захворювання мало вивчене на квіткових декоративних рослинах, зокрема на трояндах. У результаті проведених досліджень встановлено мінливість діагностичних ознак сірої гнилі на різних органах троянд, наявність нетипових симптомів.

сіра гниль, троянда, бутони, пелюстки, плями, некрози, наліт

Сіра гниль, що спричинюється грибом *Botrytis cinerea* Pers., — це широко поширена та небезпечна хвороба 235-ти видів рослин [9]. Патоген розвивається в умовах від-

М.Й. ПІКОВСЬКИЙ,
кандидат біологічних наук,
М.М. КИРИК,
доктор біологічних наук, професор,
академік НААН
В.М. КРЕЗУБ,
аспірант
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

критого та закритого ґрунту. Втрати врожаю можуть відбуватися в період вегетації та під час зберігання одержаної продукції.

В умовах України окремі дослід-

ники вивчали цю хворобу на деяких польових [5, 6], ягідних культурах [2] і винограді [1]. Водночас даний об'єкт залишається маловивченим на квіткових декоративних рослинах. Особливо це стосується троянд, на яких сіра гниль характеризується широким поширенням і великою шкідливістю в різних регіонах світу [8, 7, 10, 11, 12, 4]. Однією з основних ланок у системі захисту рослин від хвороби є своєчасна (рання) і точна діагностика. Враховуючи різноманітність симптомів сірої гнилі на різних культурах [6], вивчення цього питання на троянді залишається актуальним.